

ועדת העבודה - ישיבה יט'

תל-אביב, יג' באלול הש"ט-1949.7.9

x x x

<p>היו"ר ע. גלובמן. מ. אונא. א. אלמליח. א. גולדראט. ז. גלוסקא. נ. הרפז. א. כהן. ח. למדן. א. לנקין. י. שמחוניח. ר. שרייבמן.</p>	<p>חברי הועדה:</p>	<p><u>הנוכחים:</u></p>
--	--------------------	------------------------

<p>י. גוריון - מנהל אגף השיקום. גב' וורבר - נציגת משאד המשפטים.</p>	<p>מוזמנים:</p>
--	-----------------

על סדר היום: חוק הנכים (תגמולים ושיקום) הש"ט-1949
 הישיבה נפתחה בשעה 9.25.

היו"ר ע. גלובמן:
 אני פותח את הישיבה. אני מציע שנעבור על החוק סעיף סעיף, ונחליט באיזה מהסעיפים אין כל הסתייגויות. אחרי כן נחזור לסעיפם הטעונים דיון. אני מתחיל מסעיף 4. הסעיפים אשר התקבלו ללא הסתייגויות: סעיף 8; סעיף 10; סעיף 12(א); 12(ג); סעיף 13(א); סעיף 15(א); סעיף 15(ב); סעיף 15(ד); סעיף 15(ה); סעיף 16(א); סעיף 16(ד); סעיף 16(ה); סעיף 17(ג); סעיף 17(ד); סעיף 20(ב); סעיף 23(ב); סעיף 25(2); סעיף 25(3); סעיף 25(4); סעיף 25(5); סעיף 25(6); סעיף 25(7); סעיף 25(8); סעיף 25(ב); סעיף 26.

אני אקריא בפניכם את הערותיה של חברת הכנסת רחל כהן אשר מציעה לגבי נכים 100% סמעלה, להשוות את זכויותיהם בשטח כלכלי, הנחות בשירותי תחבורה, כרטיסים לתיאטרון וקולנוע וכדומה. **אז אצא** לגבי משפחות של הסוג הנ"ל, מציעה הגב' כהן לתת חינוך חינם לילדים עד גיל 16, שירותים שונים הנוגעים לבתי-ספר, ספרים, מחברות וכדומה; הנחות בשירות רפואי ואישפוז, טיפות-חלב וריפוי שיניים. מי שמצטרף להערות אלה ירשום זאת לעצמו.

א. כהן: מציע שהממונה על הערעור הוא רק יו"ר ועדת הערעור.

ח. למדן: אני מציעה שהחברים אשר יש להם סעיפים נוספים ידברו עליהם כעת, ואנו נדון עליהם, ורק אחרי כן ניכנס לדיון.

היו"ר ע. גלובמן: אנו נדון לפי החוק בכל הסעיפים. אם אחד החברים ירצה להכניס באיזה מקום שינוי או תוספת, נדון בכך. אם לאחר כל הדיון ישארו לחברים עוס סעיפים נוספים, יכניסו אותם אז. אנו עוברים לדיון.

סעיף 4: חשלוס חד-פעמי לנכים עד 50%.
=====

י. גוריון: אם תעיינו בתומר שחלקתי לכם אתמול על דרגות הנכות, תראו שנכות קשה מחחילה מ-50%, ונכות קלה יוחר מגיעה עד 50%. על כן אמרנו, שנכה אשר מגיע לנכות קשה, והיא לדעתנו מחחילה מ-50% - זכאי לפנסיה לכל ימי חייו. ואילו השני, יקבל זכות שיקום כמו כל נכה, אולם יסתפק בחשלוס חד-פעמי בגבול של 5 ל"י לכל אחוז. הצעת הנכים היא להעמיד את הנכות הקשה על 40%, אני מודה שקשה מאד לקבוע גבול, אבל לדעת הרופאים והמומחים - 50% הוא הגבול הנכון.

י. שמחוניח: אני חושבת שכדאי להוריד את הגבול עד 40% באם זה לא יגרום להכבדה ניכרת

על האוצר

ג. הרפז: אני חולק על דברי חברת הכנסת שמחוניח. אני חושב שיש לנהוג לפי הצעות הרופאים.

ח. למדן: אני התרשמתי מאד מצורת התביעות של הנכים, נלהם ודאי נהיר ענין זה יוחד מאחננו, באיזו מידה פוגעת הנכות באחוז זה או אחר. לכן אני תומכת בהצעתם להוריד את הגבול עד 40%.

לדעתי יש צורך ללכת בפרוגרסיה מסויימת

ניתח לחשלוס ה-5 ל"י לרל אחוז נכות. יש להגדיל ל את הסכום ביז 25%

ל-40%.

א. כהן:

לדעתי, יש לקבוע את עמדתנו מלכתחילה לפי דעת הנכים, אבל מתוך רזרבה אחת של החישוב הקיים הבא בחשבון במקרה הזה. אילו יכול היה משרד הבטחון להגיד לי שהוא משנה את החקציב בסכום מסויים, ומוסיף הכבדה ניכרת הייתי נענה לו. אבל אם אין זו הכבדה ניכרת, יש צורך לקבל את הגבול של 40%.

א. גולדראט:

לדעתי צריכה לחות גישה אינדיבידואלית לכל נכה.

היו"ר ע. גלובמן:

עלי להודות שבישיבה הראשונה עם הנכים, וגם בישיבת אחמול נטייתי לדעתם. אבל חזרתי ושיניתי את דעתי ואני רוצה להביא את מחשבותי לפניכם. נניח שהיינו מקבלים את ההצעה כמו שהנכים דרשו ומסיימים את הפרשה - אז הייתה במדינה קבוצת נכים. נבדוק יפה מה יהיה בחוכם. זוהי שאלה הרבה יותר חשובה מאשר שאלת האחוזים. אנו ניצור מצב כזה שמי שקטעו לו יד ורגל והוא נכה 100%, דומה לקטוע חמש אצבעות ביד שמאל. דבר זה יעורר עתמרות עצומה בקרב הנכים, ולא יהיה נסבל על ידם. למר גולדראט אני רוצה לומר שאין סכנה יותר גדולה לטיפול בנכים מאשר בדיקה אינדיבידואלית. אנו מוכרחים לנהוג לפי איזה קו, ומכיון שאנו חסרי נסיון נהגנו לפי קו של מדינות אשר לחמו הרבה וחוקקו חוקי פנסיות לנכים. אין לנו ברירה אחרת.

י. גוריון:

אני חוזר ואומר כי קשה מאד לקבוע היכן התחום. הגורמים השונים בכל מקרה הם כל כך מרובים, שאי-אפשר לטפל בכל מקרה באופן אינדיבידואלי. הירידה לגבול של 40% נראית לכאורה לא נואאה, אבל אם נחשוב מבחינה חקציבית, תהיה זו הכבדה עצומה. אינני יודע מה מספר הנכים שיהיו לנו עם אחוז נכות 40% או 50, כי עדיין לא נעשתה בדיקה יסודית ומלאה. יש לנו עכשיו רק דרגות בריאות מבלי קביעת אחוזים. כל הנכים שיגישו בקשות לפנסיה, יצטרכו לעבור ועדות רפואיות שחקבענה על-יסוד הרשימה הזאת מה אחוז כושר העבודה שאיבדו.

נכה 40% יקבל 200 ל"י נוסף על שיקומו
העולה עד ל-1000 ל"י בממוצע. אם אדם רווק, יקבל 13,5 ל"י לחודש,
כלומר 160 ל"י לשנה במשך כל ימי חייו. הממוצע של הנכים הוא גיל
25-35, יוצא שבערך עוד 30 שנה יקבל את התמיכה, פירוש הדבר שיקבל
4500 ל"י. נכה נשוי בלי ילדים בדרגת נכות של 40% יקבל 240 ל"י
בשנה, ל-30 שנות חיים יקבל מ-5000 עד 6000 ל"י לכל ימי חייו מקופת
המדינה. אם קטעו לאדם מספר אצבעות או ליקוי אחר די רציני, אבל לא
כזה שמצבו מיוחד במינו, הוא זכאי לכלכלה עד שישוקם, אבל לאחר שישוקם,
והליקוי שלו אינו מחייב הוצאות מיוחדות ותנאי-חיים מיוחדים - אין
הצדקה להכבדה כזו על האוצר. אחר לגמרי הוא הדבר לנכה 50%, כי
פגיעתו הרבה יותר חמורה, וגורמת שיסיה לו צורך בהוצאות מיוחדות
ותנאי-חיים מיוחדים. לכן אני מחננד בכל תוקף להעביר את הגבול ל-40%.
הדירוג של פרופורציה כפי שהציעה הגב' למדן, הוא כל כך קשה ומכביד,
שאינני רואה אם נוסף בזה הרבה.

היו"ר ע. גלנבמן:
מציע להשאיר את 50% כמודוס, ולעומת זה
להגיד שעד 40% יקבל הנכה 5 ל"י לאחוז,
ומ-40 עד 50%, יקבל 7 ל"י לאחוז.

ח. למדן:
אני מוכנה להסכים לדעת היו"ר בחנאי
שיוסיף את הדירוג המיוחד מ-25 עד 40%.

א. לנקין:
אני שואל מה דעת מר גוריון אם נשאר
את הסמכות לקצין התגמולים לקבוע לפי
שיקול דעתו במקרים יוצאים מן הכלל, פנסיה לאדם שנכותו היא למטה
מ-50%, במקום תשלום חד-פעמי.

א. גולדראט:
אני מציע הצעה לסדר. בכדי שהועדה תוכל
להחקדם, אני מציע לדון כעת בשאלות
העיקריות השנויות במחלוקת, ואחרי כן למסור את המשך הדיון לוועדת-משנה.

ה ה צ ע ה נ ד ה ת ה.

א. כהן:
אני מודיע ליו"ר כי לדעתי אין זה לכבוד
הועדה והכנסת להתרוכח במליאה על 10% נכות.
לכן אני אצביע בעד מי שמציע יותר באם תהיה הסתייגות.

י. גוריון:

תקציב השיקום הוא 300.000 ל"י לחודש
עד אפריל 1950, זה כולל את כל ההוצאות.
כל מה שיוסיפו פה באיזה סעיף, מוכרח באופן טבעי להוריד סעיף אחר,
על-פי רוב רוונסטרוקטיבי.
לא בא בחשבון לתח לקצין התגמולים חופש
בקביעה למי חינוח פנסיה ולמי לא חינוח פנסיה. יש הכרח לקבוע את החוק
מיד. אם אפשר להתאחד על הצעת גלובמן, היה זה טוב, אף על פי שזה יטיל
חוספת על הוצאות המשרד.

הצעת היו"ר ע. גלובמן נתקבלה.

ח. למדן משאגרה לעצמה זכות לעיין בדבר.

סעיף 5: תגמולים לנכים.
=====

ח. למדן:

בסעיף 5 (ב) אני מציעה להעניק לאשה
סכום של 3 (שלוש) ל"י.

א. כהן:

אני מציע להשאיר לאשה 2 (שתי) ל"י,
ולא גדיל את הסכום בעד כל בן-משפחה.

י. גוריון:

מוכרח להיות איזה קנה-מידה בשעה שאנחנו
באים לקבוע את חוספת המשפחה. במשכורת
של הפקידים בממשלה, כל בן-משפחה כולל אשה, מקבל 1,5 ל"י, והצעחנו
האוריגינלית היחה גם-כן כך. בא ראש הממשלה והציע לגבי נכים לתח
2 (שתי) ל"י. אני מקור שזוהי חוספת רצינית, כי יחד עם חוספת היוקר
יהיה הסכום גדול בערך פי ארבע.
אני מוכרח פה לבקש תיקון. אי-אפשר
לקבוע חוספת משפחה לכל נפש בלי כל הגבלה. הצעתי היא שהגבלה תהיה
לאשה וחמשה ילדים.

ז. גלוסקא:

אני מתנגד לכל הגבלה בנוגע לילדים.

מ. אונא:

אני מתנגד לכל מצטרף לדברי גלוסקא.

נ. הפזן:

אני מציע לא להכניס שום שינוי.

אני מציע שהסכום לאשה ייקבע $1\frac{1}{2}$ ל"י
כפי שהיה בהצעה המקורית, ולכל ילד

א. בהן:

יינתן תשלום של $2\frac{1}{2}$ ל"י.

תומכת בהצעה מר גוריון על הגבלה של אשה
וחמשה ילדים, אחרת זה יגרום לאי רצון

י. שמחוני:

לעבודה, ואי אפשר להשאיר את השאלה פתוחה.

נדחתה הצעת ח. למדן לקבוע 3 ל"י לאשה.

ח. למדן שומרת לעצמה זכות הסתייגות.

הוחלט להשאיר את הסעיף בלי כל שינוי.

ז. גלוסקא שומר על צמו זכות הסתייגות

בנוגע לאי הגבלה על בני משפחה.

(אחרי כן רשמה מל).

סעיף 6 - הגמולים לנכיה:
=====

אני מצטער, כי אין לי רשות להצביע על
סכומים, אני רק יכל להצביע על הגבלת
נפשות.

הינו"ר ע. גלובמן:

ברור שכל הגבלה באה רק על נפשות.

שימחוני:

ישנה הצעה שעבור 6 נפשות = 12 ל"י. לעומת
זאת ישנה הצעה שהתוספת המשפחתית היסודית

הינו"ר ע. גלובמן:

לא תוכל לעלות על 12 ל"י.

ה צ ב ע ה

ההצעה נחקבלה כפי שנוסחה בחוק.

הסתייגות: ל-ז. גלוקסא: מסתייג מכל הגבלה.
=====

אידוב כהן:

יש לי הצעה אחרת: לירה וחצי לחודש בעד כל
אשה; שתי לירות וחצי בעד כל ילד; שתי לירות

לחודש בעד כל בן משפחה אחר.

אני אינני רוצה לסבך את הכנסת בהצבעות
בנקודות אלה, פרט להצבעות כלליות.

הינו"ר ע. גלובמן:

אידוב כהן:

האידיאולוגיה שלך, וזוהי האידיאולוגיה
היסודית במוסדות ובמשלה שבענין הדירוג
מקפחים את המשפחה הגדולה, ולעומת זאת נהנים הרווקים. אני לוחם תמיד
נגד האידיאולוגיה הזאת. גם המשלה הבריטית קבלה מהמוסדות היהודיים את
השיטה הזו לגבי הדירוג של מס-הכנסת.

הסתייגות: מר אידוב כהן מבקש זכות הסתייגות
לסעיף זה.

סעיף 6 - סעיף קטן (ב)
=====

לאחר שנתקבלה עכשיו ההחלטה שהתוספת מוגבלת
ל-12 לירות, אני מציע שהגבלה הזאת לא תחול

מ. אונאי:

היו"ר ע. גלובמן:

על נכות גבוהה יותר מ-100% ישנה חוספת תשלום של 20 לירות. לדעתי אחת ~~כן~~ יכולת לקבל את דעתו של מר גלוסקא שאין שום הגבלות, או שחובא לידי פשרה.

הסתייגות: למר מ. אונא לנימות: לא תהיה הגבלה על נכות שלמעלה מ-100%.

י. שמתונית:

יש לי שאלה ואני מקווה שאסחפק בחשובה. אנו מדברים כאן על דרגות של נכות בין 50% ל-100% ולפי החוק הזה ישנה פרוגרסה ישירה בהתאם לאחוזים של הנכות. בו בזמן שבמעיף שדברנו עליו קודם, עצם הדבר מתבטא בהתאם לכל האחוזים וכאן נדמה לי שחסר משהו, כי ענין הדירוג שצובר בפרוגרסיה שאתם קבעתם כאן בין 50% - 100%. ואפשר אולי לעיין בהצעתה הקודמת של חנה למדן.

ח. למדן:

אני רוצה להציע הצעה אחרת: החל מ-50% כל אחוז, ייחשב לנקודה וחצי, בחנאי שלא יעלה על 100%. זאת אומרת: מי שיש לו 75% נכות - שווה ל-100% בתגמולים. אני מסכימה גם שנקבע אולי שלבים נניח מ-50% - 75% חוספת של נקודה ורבע; מ-75% - 100% חוספת של נקודה וחצי.

אידוב כהן:

אינני חושב שאנו יכולים לחזור כאן כל הזמן לענין של האחוזים. אינוליד זה לא אחוזים. ישנם גורמים רפואיים הבאים בחשבון בשעת קביעת דרגת נכותו. זאת עושה הרופא ולא אנו יכולים לקבוע זאת.

י. גוריון:

אני מציע שתקראו את ההקדמה לחוברת על האחוזים של הנכות, צ"שם ניתנת הסברה מלאה כיצד מחשבים את כל הגורמים האלה של קביעת האחוזים. מה שמציעה גברת למדן - זהו תגמול כפול. קביעת האחוזים נקבעת ע"י הרופא בהתאם לצוטר כשרו לעבודה ואין אהנו יכולים להוסיף נקודות.

גב' ורבר היוצאת המשפטית:

אם אנו אומרים שהאדם הוא נכה ב-100% פירוש הדבר שאין דרגה גבוהה מזאת בנכות - פירוש הדבר שאיננו מסוגל לעבודה כלל.

ר. שרייבמן:

אני מסכים שהאחוזים נקבעים ע"י הרופאים בהתאם לכושר העבודה שלו, וכל הדברים האלה יובאו בחשבון בקביעת דרגת נכותו. הפרוגרסיה שתיקבע ע"י הרופאים תהיה יותר צודקת

ר. שרייבמן:

מאשר האחוזים שאנו נקבע אותם באופן שרירותי. גם ההסתדרות אינני מכיר דבר כזה. יש תוספת קבועה של 10%, אשר נקבעת לפי יסוד אחר לגמרי.

ח. למדן:

אנני לא מקבלת את הטענה שהדירוג מונח ביסוד ההצעה המוצעת. לדעתי אין צורך בין האחוזים שנקבעים ע"י הרופאים, ואני גם בעד דירוג פנימי.

היו"ר ע. גלובמן:

אני יכול להסכים לדעתך שיש הבדל בין דרגות הנכונות, אבל אינני יכול לקבל את דעתך שהרופאים אינם מביינים. אצאם בקביעת האחוזים הרופאים אינם מתעניינים בצד הכספי, אלא בקביעת נורמות של הנכות בכלל.

משלחת הנכים שהופיעה בפנינו לא דברה כלל על עצם קביעת האחוזים של דרגת הנכות. הם רק לא הסכימו בענין ה-40%, כדי לא לקפח את הנכים האלה. אם הנכים לא הציעו לשנות את הסכומים, אני מציע שאנו לא נכנס לענין זה.

ח. למדן:

אני מוכנה ללכת לפשרה אחרת: קביעת נקודות גבוהות יותר החל מ-75% נכות.

היו"ר ע. גלובמן:

אני מצטער, אינני יכול לקבל זאת.

הסתייגות: לגב' ח. למדן לסעיף קטן (ב).

סעיף 6 - תגמולים מיוחדים:

סעיף קטן (א)

הסעיף נתקבל.

סעיף קטן (ב)

הסעיף נתקבל.

סעיף 7 - תגמולים בעד הורים זקנים:

י. שמחוני:

לדעתי יש לפרש בסעיף זה שאין משלמים לסבא וסבאא אם משלמים כבר להוריהם נתמכים.

ר. שרייבמן:

כחוב: קצין תגמולים ראשי להורות.

היו"ר ע. גלובמן:

אני מקבל את הערתו של ר. שרייבמן, שאם כתוב בחוק

ע. גלובמן:

כל העניין של סבא וסבתא מאוד מפוקפק. בדרגות של ההסתדרות אין דבר קזה בכלל. אבל היות וכחוב: הוא רשאי - אני מציע להשאיר את הסעיף כמו שהוא.

מ. אונא: האם חתיה לנכה רשות ערעור על החלטת הועדה?

היו"ר ע. גלובמן: כן. כל החלטה של קצין נתונה לערעור.

סעיף 7 נתקבל.

סעיף 8 - תוספת יוקר:
=====

הסעיף נתקבל.

סעיף 9 - התנהגות רעה חמורה:
=====

הגב' ורבר היועצת המשפטית: סעיף זה מכיוון לאותם המקרים בהם החייל פוגע בעצמו בכוונה תחולה. בכל העולם יש דברים כאלה וגם אצלנו. אם למשל נהג, נהג מכונית באופן רשלני למרות שידע זאת, ולמרות שהזהירו אותו, וקרה לו אסון - זוהי התנהגות רעה והוא איננו רשאי לקבל תגמול. גם במקרה פיצויים יש משהו דומה: אם פועל החרשל בעבודה מחוץ כוונה בזדון וקרה לו אסון - הוא איננו מקבל פיצויים.

ח. למדן: מי קובע אם היחה זו התנהגות חמורה?

הגב' ורבר: קובעים את ~~ה~~ לפי עדויות. איננו רוצים לקבוע שקצין התגמולים קובע את זה, כדי לא לתח לו סמכויות רחבות מדי.

היו"ר ע. גלובמן: אני מציע להשאיר את הסעיף כמו שהוא. אם החייל מערער

על החלטת הקצין, הרי הוא יכול ללכת לביח-דין פורמלי המורכב משופט, אדם ציבורי, ורופא, ולפי כל העדויות הועדה הזאת תקבע אם היחה כאן התנהגות רעה או שהיה זה מקרה אסון. והועדה תכריע בעניין זה.

ח. למדן: אינני יכולה לקבל את ההסברה הזו, כי אינני חושח

שאדם יגרום לעצמו נזק במזיד ובכוונה תחילה, כדי להזיק לאוצר.

י. גוריון: אבל הוא מסוגל לקצץ את עצמו כדי לא לצאת לקצא

לקרב.

ח. למדון: אם כן אפשר להוסיף אחרי המלים התנהגות רעה חמורה - ~~להוסיף:~~ "מתוך כוונה להשתחרר משירות."

א. לנקיין: אני חושש מאוד למוטג התנהגות רעה חמורה, כי זהו מושג רחב מדי ויחן מקוץ לשרירות. אני מציע להוסיף אישוא: "מתוך כוונה עריקה". אינני יכול להסכים שנהיגה רשלנית בכבישים היא התנהגות חמורה הראויה לעונש זה. כוונתנו היא למנוע כוונות עריקות מהצבא ואני מציע להגדיר את הדבר באופן ברור בחוק כדי שלא יוכלו להתפרש בצורות שונות.

ב. שרייבמן: אני מציע להשאיר את הסעיף כמו שהוא. ואני חושב שנהג שהוזהר פעמים רבות, ובכל-זאת נהג ברשלנות ובמהירות יחרם וגרם גם נזק לאחרים מדוע שיהנה מתשלום תגמולים. אם הוא יהיה נצרך הוא יוכל לקבל עזרה במידה מסוימת בתור נצרך אבל לא בתור זכות שחגיע לו. נוסף לכך אני רוצה להעיר שאם אדם יתנהג באופן חמור וגרם לו נזק או לאחרים הרי הוא מקבל על כך עונש עוד בהיותו בצבא, על כל פנים הוא מועמד למשפט. קביעת ההתנהגות הרעה תיקבע בעת המשפט, וכשאותו חייל יופיע בפני קצין התגמולים - קצין התגמולים מקבל את החיק שלו, אח פנקס החייל שלו, ושם מפורש אם היתה זו התנהגות רעה או לא ועל סמך ההחלטה של פסק-הדין קובע קצין התגמולים את עמדתו. הוא יכול, אם יראה צורך בכך ^לאפשר לו לקבל עזרה בתור נצרך ולא בתור זכאי.

ג. הרפז: אני תומך בסעיף כמו שהוא, כי אני יודע אנשים רבים שעשו מומים רציניים בגופם כדי להשתחרר מהצבא. היו לנו מקרים כאן בארץ, ועל אחת וכמה וכמה בתו"ל, ובפרט שאנו עומדים עת ה בפני עליה של אלמנטים שונים מארצות שונות, וחוק זה חשוב מאוד.

ד. שמחוננאח: גם אני חושבת שנהג, כפי שהזכירו כאן, אינו רשאי להשלום תגמול עם התנהג באופן רשלני יגרום נזק לעצמו ולאחרים. יש רק אפשרות להוכיח שהדבר לא נעשה בזדון. הדברים האלה יוכחו בזמן המשפט ויהיה רשום בפנקס החייל אשר משקף את התנהגותו. יחד עם זאת אני מציעה להוסיף את המלים האלה: "התנהגות רעה חמורה, אשר תוכח בדרך שייקבע בתקנות" אני מדגישה את המלים שייקבע בתקנות, כי על אופי ההתנהגות הרעה צריכה לבוא תקנה מיוחדת, כדי שיהיה לנו בטחון שלא תהיה כאן ^לרורות.

א. גולדראט:

אני מציע לנסח בצורה זו: "התנהגות רעה חמורה שנקבעה בשעתה ע"י השלטונות הצבאיים או המשפטיים". על סמך פסק-דין זה, יסתמך קצין התגמולים.

א. כהן:

אני מציע שכל הנוסחאות האלה תוחזרנה למשרד המשפטי והם ימצאו את הניסוח המתאים.

ח. למדן:

אני על כל פנים מסכימה רק למקרה אחד, והוא כשאדם פוצע את עצמו במזיד כדי להשתחרר משירות. במקרה כזה אני מוכנה אפילו לוותר על המלה "נצרך", כי אינני חושפת שאדם כזה ראוי לפיצוי איזה שהוא, ואני מוכנה לפטור את קצין התשלומים מהענקות אלה.

היו"ר ע. גלובמן:

אני רוצה להזכיר לנוכחים א) אנו מדברים על צבא סדיר, וצבא שיש לו משפטים וחוקים; ב) המדובר הוא על תשלום חד-פעמי. גם אני חושב שאדם שפצע את עצמו, לא רק שהוא השתחרר, הרי בודאי שהמדינה אינה חייבת לשלם לו תגמול של 250 ל"י; אני חושב שבכלל הוא אינו זכאי אפילו לתשלום של חצי גרוש פנסיה מצבא-הגנה לישראל. אם אדם נתפס במעשה כזה, הוא מועמד למשפט, וכל הדברים נרשמים בתיק מיוחד ובפנקס החייל שלו. אני מסכים לעקרון שקבעה הגב' שמחונית שבקשר לכך תיקבענה תקנות מיוחדות.

י. גוריון:

קשה מאוד למנות את כל המקרים האפשריים. חייל שנכנס לצבא ומשתחרר לא מטעמים רפואיים, איננו זכאי לשום חשלום, אלא אם הוא נמצא בצבא לא פחות מארבעה חדשים. אבל אם הוא משתחרר מסיבה רפואית - אפילו כעבור יומיים הוא זכאי לתשלום זה. ואיננו יכולים לדעת כיצד ינצלו זאת. בצבא יכולים להתגלו כל מיני אפשים. ואפילו מורפיניסטים, שכבר ביום הראשון בבואם לצבא השתכרו וגרמו נזקם לעצמם ולאחרים, האם אדם כזה זכאי לתגמול?

א. כהן:

לפי הסברות שניתנו כאן יוצא שאם חייל נהג בניגוד לפקודה מפורשת - הוא אינו ראוי לתגמול. וכאן אני רוצה לשאול שאלה: אם בנגב הלכה למשל כחה של הפלמ"ח וחיסלה משלט של האויב, למרות שהיתה פקודה מפורשת לא לעשות זאת, ומהפעולה הזו הצליחו לחזור כמה פלמחניקיים פצויים קשה, האם יהיו זכאים לתגמול או לא?

גב' ורבר היועצת המשפטית: לפי החוק האנגלי, ובעיקר לפי החוק הקנדי, אין לתח תגמול לאנשים שעברו על הפקודה מהפורשת.

אולם אנו הוצאנו את ההגדרה הזאת, כדי לאפשר באמת שיקול דעת נוסף על מקרים שהם "על הגבול". ברור שבמקרה כזו לא מגיע לו תגמולים כחוק, אבל זה יכול להגיע לו בחור חסד. נמנענו מהגדרה מפורשת בענין זה, כדי שבמקרים כאלה נהיה גמישים יותר.

סעיף 9 נחקבל.
=====

הסתייגות: 1) ת. למדן 2) א. לנקין.
=====

סעיף 10 - קביעה דרגת נכות: סעיף 10 נחקבל.
=====

סעיף 11 - סירוב לקבל טיפול רפואי:
=====

היו"ר ע. גלובמן: הנכים בקשו זכות ערעור גם לסעיף זה.

אני חושב ששום רופא לא יסכים שתשב ועדה על החלטתו. לעומת זאת הנכים אינם מסכימים להשאיר את הדבר רק להחלטת הועדה הרפואית ומבקשים גם כאן זכות ערעור.

י. שמחוני: לחייל יכולים להיות נימוקים מספיקים כדי לא ללכת

לניחוח תחת סכננו של רופא שהוא איננו מאמין בו. אינני חושבת שיש למנות עוד ועדת ערעורים בענין זה. כל החלטה של קצין יכולה לעבור לוועדת ערעורים, ואותה ועדה חטפלה גם במקרים שנזכרו בסעיף זה.

הגב' ורבר היועצת המשפטית: כאן יכולות להיות שתי סבות א' סברה של

הועדה הרפואית ב) סירוב ללכת לניחוח. אי-אפשר לחייב חייל ללכת לניחוח, אבל הוא רשאי להופיע בפני ועדת ערעורים.

י. שמחוני: אני מציעה להוסיף: רשאי במקרה כזה לנהוג לפי סעיף

המדבר על זכות ערעור.

מ. אונא:
מה במקרה שאדם פסנתרן ואיבד יד.
אומרים לו: השתלם כמורה ותהיה בעל
כושר עבודה מלא. הנכה מסרב ואומר שאין לו ענין במקצוע ההוראה,
מה חדין במקרה זה ?

ע. גלובמן:
חוק זה אינו קובע מה אם אדם מסרב
לשיקום.

י. גוריון:
הערתו של מר אונא חשובה מאד. לי היה
נראה שזה ייכלל בחקנוח השיקום, שייאמר
מה במקרה שאדם מסרב ללכת לעבודה וכו'.
נראה לי כי לגבי סעיף זה ולגבי קביעת
דרגות הנכות יהיה צורך בוועדה ערעורים מיוחדת המרכבת בעיקר מרופאים
ולא רק משופט ורופא אחד.

חיו"ר ע. גלובמן: סעיף 12 (א) נחקבל

א. כהן:
אינני מקבל את סעיף 12 (ב) ו-(ג), זה
נראה לי בניגוד למח שדורשים הנכים,
שנראה אותם כאנשים בעלי זכויות שוות וגישה שווה בכל הענינים.
המדינה אינה מחערבת וחוקרת מה עושה פקיד שא צעצא צעצא במשכרו.
אין להגביל את כל הנועותיו ואפשרויותיו להוציא את כספיו.

ע. גלובמן:
אין כאן כל הפליה או הגבלות כלפי הנכים.
בכל תקנות פנסיה רגילות ישנם סעיפים כאלה.

י. גוריון:
בסעיף 23 נאמר, כי מלווה-שיקום יסודר
לאיש בהסכמת המדינה וקצין התגמולים
רשאי לנכות זאת ממנו עד המחצית. אולם, האדם בעצמו אינו רשאי למשכן
את כספיו, כי הוא עלול למשכנם למוחרות ולא לצרכי שיקום.
לגבי מלווה-שיקום, תהיה רשות, אולם
לגבי מלווה-אחרים - בשום אופן לא.

נ. תרפן:
כפשרה אני מציעה לכתוב: "... אלא
בהסכמת של קצין התגמולים".

ח ס ת י י ג ו ת מ ר א . כ ה נ ש ו מ ר ל ע צ מ ו ז כ ו ת ה ס ח י י ג ו ת ל ס ע י פ 12 (ב) (ג) .

היו"ר ע. גלובמן:
לסעיף 12(ד), היחה הערה של הנכים, הם
מבקשים ~~פנייה~~, כי ברגע שמעכבים אה התשלום, אל
יעשו זאת בבה-אחת.

י. שמחוני:
אני מציעה, לאחראהאלאם לחוסיף בסוף
הסעיף את המלים: "בחנאי שהסכום המנוכה
לא יעלה על מחצית החגמולים".

ה ח צ ע ה נ ת ק ב ל ה .

היו"ר ע. גלובמן: ס ע י פ 13 (א) נ ת ק ב ל .

ח. למדן: לשם מה צריך אה סעיף 13(ב) ?

י. גוריון:
שאלה זו מוכרחת למצוא אה פתרון בתקנות.
קשה מאד לקבוע זאת בתוק. כיום מקובל
ביננו ובין השרות הרפואי, שהוא איננו רשאי להוציא איש מהצבא לפני
שהבריא ומסוגל לדאוג לעצמו ואינו זקוק לטיפול במוסד.

נקודה שניה עליה העירו הנכים, תמצא אה
פתרונה כשנבוא לדבר על אישפוז ושיקום. הנוהג כיום, שלנפח בדרגה
גבוהה, שאין יכולים להמציא לו פרנסה, או תעסוקה - משלמים לו לקיום
כאילו היה 100% נכה. ולא רק זה, אה הצלחנו לסדר בן-אדם, אולם
במשך 2 או 3 החדשים הראשונים טרם תפרנס לקיומו, אנו ממשיכים
לתמוך בו.

תיועץ המשפטי גב' ורבר: הגדרה של "נכה" זהו תייל משוחרר.

חוק זה מתחיל רק מרגע שהתייל שוחרר.

סעיף (א) דרוש בכדי שידעו אה הוא בכלל נכה, ולאחר זו תקבע תעודת
השוחרר. סעיף (ב) יכול להיות במקרה שאין הגדרת הנכות בתעודת
השוחרר, או מתוך שכתו לרשמה, או שהמחלה נהגלחה א רק לאחר ששוחרר

והחבר שחוק שרוחו או עקב שרוחו הפך לנכה. ישלמו לו מרגע ששחרר.
חייל אינו מקבל תגמולים, אלא כלכלה בשבילו ובשביל בני משפחתו.

י. גוריון:

אלה החובעים לעצמם זכות נכות, אנו
מעבירים אותם לוועדות רפואיות. התעורר
ויכוח, באם יוכרו כנפגעי השרות, מאימתי צריך לשלם להם. הועדות
הרפואיות קובעות גם את אחוז הנכות.

מ. אונא:

לדעתי יש מקום בסעיף זה לוועדת-ערעורים
רפואית.

היו"ר ע. גלובמן:

סעיף 13(א)(ב) נחקבל.
=====

סעיף 14 - נחקבל.
=====

סעיף 15(א)(ב)(ג)(ד)-ו(ה) - נחקבל.
=====

סעיף 16(א) נחקבל בשינוי שהציע מר א.

לנקיין אחרי המלים ... נפגע על ידי, להכניס: "איזו שהיא"

בסעיף 16(ב) מבקשים ב"כ הנכים לפרש זאת שיהיה ברור, שהמערער יוכל
להופיע באופן אישי, או ע"י בא כוחו.
החלט לפרש זאת בחוק. את הניסוח הסופי לסעיף
זה ייקבע במשרד המשפטים. כמו כן הסכם לציין, שועדת הערעורים קובעת
מהו שכר הטרחה שיגיע לב"כ המערער, אולם אין חובה שיופיע ב"כ, עמערער
אזא יוכל להופיע בעצמו.

בסעיף 16 (ג) החלט לכחוב רק: "ועדת

הערעור רשאית לאשר את החלטת קצין התגמולים, או לשנוחה." ואח כל
היחר יש להשמיט.

סעיף 16 (ד) (ה) נחקבל.
=====

היועץ המשפטי גב' ורבר:

בסעיף 17(א) היחה שגיאת דפוס, ויש לקראו כדלקמן:

נכה המקבל תגמולים, שהכנסתו החדשית בתקופת-החשבון מסויימת עלתה במוצע על 60% מהגמול חסודי, אך לא עלתה על סכום גדול פי שנים מהגמול היסוד, תופחתנה מחצית הכנסותיו בתקופת החשבון האמורה, אך לא תנוכה יותר ממחצית תגמוליו בתקופת החשבון שלאחר תקופת החשבון האמורה.

סעיף 17(א) נחקבל.

היו"ר ע. גלובסן:

בקשר לסעיף 17(ב), הריני מציע לבחור בוועדת משנה בת 3 החברים: מ.אונא, ח. למדן וי. שמחוני, אשר חשב יחד עם מר י. גוריון, תהיינה לה כל הסמכויות וועדה זו תחליט בקשר לסעיף זה.

ה ה צ ע ה נ ת ק ב ל ה

סעיף 17(ג)(ד) - נחקבל.

סעיף 18(א) נחקבל. אולם במקום המלה "פקיד-

תגמולים", שנרשמה בטעות, יש לכתוב: "קצין-תגמולים".

א. פגמין:

חושבני, שהעונש יהיה חמור מדי אם יפסיקו לנכה את תשלומיו רק מפני שלא התייצב לבדיקה רפואית.

י. גוריון:

במשך חדשי עבודתנו נפגשנו בתופעות, שמספר גדול של נכים אשר לפי העודת השתרור לא נפגעו עקב המלחמה, אולם הם מערערים וטוענים, שנכותם היא כתוצאה מהמלחמה. במקרה זה ניהנת להם הברירה להגיש ערעור ולהופיע בפני הועדה הרפואית. כשהנכה יודע שלא יזכה בערעורו, הרי הוא מעדיף שלא להופיע לבדיקה ובינתיים להמשיך לקבל את תשלומיו. לכן יש להפסיק את התשלום עד אשר יופיע בפני הועדה הרפואית.

היועץ המשפטי גב' ורבר:

יש לציין, שקצין התגמולים רשאי להפסיק את החלומים. לכן, לאחר המלים: ללא צידוק מספיק - יש להוסיף: רשאי קצין התגמולים להפסיק את תשלום תגמוליו... ועו'.

ה ח י ק ו ן נ ח ק ב ל

אני מציעה למחוק את סעיף 19.

ח. למדן :

היו מקרים, שחיילים לאחר היפצותם

י. גוריון :

הפכו למורפיוניסטים, קלפנים וכו'.

מיד לאחר שהיו מקבלים את החגמולים, היו מוציאים לקלפים וכו'. למחרת

הופיעה במשרדנו האשה או בני המשפחה בצעקות וחבעו כסף. לכן, רצוי

להשאיר את הסעיף הזה כפי שהנו, כדי שנוכל למסור את הכסף לאשה

או לבני המשפחה, ובמקרה שהנפגע רווק - אפשרי לשלם לו בכל יום

סכום ידוע רק כדי מחייח אותו יום וכו'.

אני מציעה להשאיר רק את החלק הנוגע

ח. למדן :

למשפחה. אני מתנגדת להעמיד את הנכח

במצב שונה ממצבו של כל אורח אחר במדינה.

בכל חוקת פנסיה מפפיעים סייגים כאלה.

היו"ר ע. גלובמן :

לגב' למדן בסעיף 19.

ה ס ת י י ג ו ה

סעיף 20 (א) (ב) - נחקבל.

היו"ר ע. גלובמן :

סעיף 21 - נחקבל.

סעיף 22 נחקבל, אולם בהחאם להצעת

מר מ. אונא התלט להשמיט את המלה "נשואים" ולכתוב רק... כדין

בעל ואשה.

(אחרי כן רשמה רב)

(לפני כן רשמה לר)
ר.כ.

בסעיף 23א' הוחלט לכתוב: "שליש" במקום "חצי".

נתקבל סעיף 23.

ח. למדן שומרת לעצמה זכות הסתיגות בנוגע

לסעיף 23א'.

סעיף 24. י. שמחוננית:

אני מבקשה את היועצת המשפטית להסביר לנו
מה השייכות של סעיף זה לחוק הפלילי.

גב' וורבר:

בחוק הפלילי יש למשל עבירה של לקיחת כסף במרמה.
אדם שמוסר במזיד ידיעות כוזבות לוועדה או לקצין

חגמולים יכול ע"י כך להוציא כסף במרמה. אנו רוצים להחמיר בעונש. לכן
אם קצין החגמולים, למשל, מצא שאדם השיג חשלום חד פעמי או חגמול במרמה,
המטרה הוכל לבחור להענישו או לפי החוק הפלילי או לפי החוק הספציפי
הזה, אבל לא הוכל להענישו בשני הענשים גם יחד.

נתקבל סעיף 24.

סעיף 25.

י. גוריון:

בשום מקום בחוק הזה שכבר עברנו עליו לא נזכר
ענין השקום ולא ענין סלוק חובות, אלא באופן

שלילי, שאסור לעקל, לגבות וכד'. היות ואנו כבר הוצאנו עשרות אלפי
ל"י על הענינים האלה, אמרנו שחיה לנו הרשות ע"י החוק הזה לגבות את
הכסף. על זה מדובר בסעיף 23. כאן מדובר שבאופן חוקי יקבע שר הבטחון
מה צורת השקום, דרגות המלוות ואופן סלוקם.

גב' וורבר:

סעיף 23 דן רק בדבר אחד, לפני שהוענק לו חגמול,
לכן אין זה חל על מקרים של שקום אחרי קבלת

החגמול.

נתקבל סעיף 25.

היו"ר ע. גלובסון:

אנו צריכים לחזור ולדון עוד על כמה דברים:

על ההגדרה מה זה שירות צבאי; ענין הזקנים

בגיל 60; אשפוז; וועדה ערעורים. נתחיל בענין האישפוז.

י. גוריון:

לאמתו של דבר בקש שר הבטחון לעכב את הסעיף

הזה בגלל המצב שבו נמצא עכשיו הבירור מה

נשאר בטפול השירות הרפואי ומה עובר למשרד הבריאות.

משרד הבטחון רצה שמעיקף זה בכלל יירחה עד אשר יתפרסמו דברים אלה. על כן לא עבדנו את הפרטים ולא הגשנו את הסעיף בתוך החוק. לי נראה שלגבי הנכים לא צריך לציין פרט אחד ואח השאר להשאיר בחקנות. הפרט הוא שהמדינה תהיה אחראית לריפוי בכל הנוגע לפציעה או למחלה שתהיה תופעה של פציעה או מחלה שנגרמה לו עקב השירות, וחספק לו את כל הריפוי הזה על חשבונה. חקנות מפורטות חבאנה ע"י שר הבטחון. אלו יכולנו להסתפק בסעיף כולל אחד כזה, היה זה משלים את החמונה, ולא היה מעורר התנגדות מצד הממשלה. אם נכנס פה בפרטים, איננו מוכנים עדיין ולא נוכל לעבד אותם. אני מציע, איפוא, לכתוב את הסעיף הכולל המחייב את המדינה לספק את הטפול והריפוי כל ימי חייו של האדם, בכל הנוגע לפציעה.

היו"ר ע. גלובמן: הנכים עוררו עוד שאלה אחת. נכה 50% אשר נכנס לבי"ח ינכו לו את דמי הכלכלה $\frac{1}{2}$ מה יקבל אותו נכה? הנכים בעצמם אמרו שאינם רוצים לקבל פעמיים משכורת, אך גם אינם רוצים להפסיד.

גב' וורבר: יש כאן סעיף המבטיח זאת. אני מציעה לוועדה להחליט על א דברים: א) כל נכה יקבל טפול וריפוי. ב) נכויים. נכה מקבל חגמול, מה מנכים לו וכיצד. ג) בטול מעבודה. נכה אשר נכנס לבי"ח מה יתנו לו וכיצד. ד) חקנות. כאן מתנתן לשר הבטחון לקבוע באיזה מקרים תקבע הועדה שהנכה לא יקבל את החשלוים.

היו"ר ע. גלובמן: אני נוטה לכך שיהיה חוק לטפול רפואי, אבל כאן אני חושב שאנו צריכים להחליט רק בנוגע לסעיפים שקראה לפנינו הגב' וורבר. אנו צריכים כאן להחליט רק על הדברים הצבוריים, ולא על הדברים הרפואיים שאיננו בקיאים בהם. אם אין התנגדות להצעת הגב' וורבר, נעבור מיד לדון בסעיפים.

י. שמתוניתו: אני נוטה יותר להצעת גוריון, ז"א סעיף אחד כולל.

הוחלט לכתוב סעיף אחד כולל האומר: "כל נכה

יקבל על חשבון המדינה, בכל עת שיהיה צורך בכך טפול במחלה שחלה או בחבלה שנחבל בחקופת שירותו עקב שרותו."

טפול כולל: טפול רפואי, כירורגי, טפול בית,

בדיקוח ובחינוח רפואיות, הספקת מששירים רפואיים, ואברים חוהבים, ומחן הבראה.

הוחלט: בסוף החוק להוסיף הערה האומרת כי

שר הבטחון יפרסם חקנוה לגבי קביעה הטפול, סמכויוח הועדה הרפואית וכו'. את הצעות הגב' ר. כהן יצרפו להערה זו.

ח. למדן: מציעה להוסיף אח ענין שחרור הנכים ממסים מוניציפאליים.

ר. שרייבמן: בחוק העיריות יש סעיפים הקובעים אח סעיף

השחרור ממסים מוניציפאליים לנצרכים.

ועדת הערעורים הרפואית:

י. גוריון: הואיל ובסמכויות אשר נתנו לוועדות הערעור

לא נכללה הסמכות לבקר את פעולותיה של הועדה הרפואית. אנו צריכים לקבוע אם יש צורך בקביעת ועדת ערעורים נוספת, או אין בזה צורך.

היו"ר ע. גלובמן: לדעתי אין בוועדת ערעורים נוספת כל תכלית מעשית.

שום רופא לא יסכים שאחרי החלטתו תבוא עוד

ועדה, אשר גם בה ישבו רופאים, וחקבל ערעור על החלטתו.

גב' וורבר: מכיון שקבענו כי על כל החלטת של קצין התגמולים

אפשר לערער, אין כאן שום דאגה. הועדה הרפואית יכולה להחליט משהו ולמסור את החלטתה לקצין התגמולים. הוא יכול לקבל או לא לקבל אח החלטת ועדת הערעור ועל החלטתו אפשר חמיד לערער.

מ. אונג: לדעתי בשלושה מקרים יש צורך בוועדת ערעורים

נוספת: א) בקביעת הדרגה היסודית; ב) ביחס

לשנויים שיחולו בכל חצי שנה; ג) שהוערה, במקרה שמערערים על החלטת קצין התגמולים, הוכל לקבל חוות דעת של ועדת הערעורים הרפואית. בשלושה המקרים האלה אין אפשרות לערער על החלטת הקצין, ויש הכרח בוועדת ערעורים נוספת.

הוחלט בסעיף 10ב' להוסיף את המלים: "וסדרי

ערעורים עליהם."

אנו חוזרים לעניני הפירושים.

היו"ר: ע. גלובמן:

א. לנקין שומר לעצמו זכות הסתיגות בסעיף

1' - פירושים.

עלי לאמר כמה מלים לענין הנכים של מלחמת העולם

היו"ר: ע. גלובמן:

השניה והפרטיזנים. אני שוחחתי אהם זביארחי

להם שדעתי היא כי הם גורמים רעה לעצמם בזה שהם רוצים שחוק זה יחול

עליהם, ואני מניח שהם קבלו את דעתי.

אני מציע שאודיע בכנסת שיהיה גיון מיוחד

בענין נכי מלחמת העולם והפרטיזנים.

אינני מסכימה לדחות את הענין של נכי המלחמה

ת. למדן:

העולמית שאלה זו הופיעה לפנינו כבר לפני

3 חדשים ועד היום לא נתקבלה כל החלטה. אינני מציעה שחוק התגמולים

יחול על נכי מלחמת העולם ופרטיזנים, אבל לעומת זאת אני מציעה שהם

יהיו כלולים בתכנית השיקום. אינני מסכימה ששלושה משרדים שונים

יטפלו בנכים השונים. יש ליצור משרד מרוכז לכל הנכים.

ת. למדן שומרת לעצמה זכות הסתיגות בענין

נכי מלחמת העולם והפרטיזנים.

לגבי סעיף 1(ב) אני מציעה לכתוב: "שרות מלא

ת. למדן:

או חלקי בצבא ההגנה לישראל."

היו לנו מקרים כאלה, הם היו אמנם מעטים.

י. גוריון:

אם קבלנו אישור מהמטכ"ל טפלנו גם בהם. אם

אדם נפגע בשירות חלקי שלחנו אוהו לחיול ואח"כ קבל שחרור. אין

לי התנגדות שינסחו בחוק: "שרות מלא או חלקי בצבא ההגנה לישראל."

מציעה להשאיר רק את המלים: בשרות צ.ה.ל."

י. שמחוני:

הוחלט: "שרות מלא או חלקי בצ.ה.ל."

היו"ר ע. גלובמן: נחבלה ההצעה בקשר לסעיף 1 (ב).

במקום 60 שנה ייכתב - 50 שנה.

אם שאינן לה הכנסה - במקום 50 שנה - 40 שנה.

ועדת המשנה תמשיך עכשיו בדיון.

אני נועל את הישיבה.

הישיבה ננעלה בשעה 17.00.

x x x x